

de græsmarksbælgplanter. For at tage et analogt tilfælde: Havreålen er en svøbe for mange stærkt havredyrkende egne. Angrebene bliver stærkere år for år, fordi landmændene stadig kører frem med havre. Situationen er efterhånden sådan mange steder, at de nu tvinges bort fra havredyrkningen. Så galt skulle det nødtigt gå med kløverdyrkningen!

O. Wagn.

Vejrforholdene i november måned 1950.

Udarbejdet på grundlag af Det danske meteorologiske Instituts månedsoversigt over vejrforholdene.

November 1950 havde omtrent normale vindforhold og ligesom de nærmest foregående 8 måneder over normal varme. Fugtighedsgraden var lidt, skydække og nedbør betydeligt over det normale. I simpelt gennemsnit fik Jylland-Øerne 78 mm mod normalt 53 mm, d. v. s. 47 pct. for meget. Nedbørmængden beregnet under hensyntagen til dens fordeling over de ulige store distrikter, det korrigerede »fladetro« gennemsnit, er beregnet til 83,0 mm, normalt 55,7 mm. Det er 49 pct. over normalen.

Gennemsnitstemperaturen for hele landet blev $4,4^{\circ}$ mod normalt $4,1^{\circ}$. Der var af og til store temperatursvingninger. De højeste temperaturer indtraf gennemgående i dagene 9.—11., hvor de nåede op på $9-11^{\circ}$ i Nord- og Midtjylland og $10-13^{\circ}$ i andre dele af landet. De laveste temperaturer forekom navnlig den 8.—9. og 18.—19., hvor de fleste kyststationer og de sydlige øer også havde temperaturer under frysepunktet. I Midt- og Sønderjylland havde flere stationer indtil 6° frost, men $2-4^{\circ}$ frost var det almindeligste landet over. Månedens sidste tidøgn var gennemgående mildt.

Middeltemperaturen varierede fra $3-4^{\circ}$ over det indre af Jylland til $4-5^{\circ}$ ved de fleste kyster samt på Øerne. Mildest var det ved Keldsnor på Langeland og på Christiansø, der havde $5,8^{\circ}$.

Den absolut højeste temperatur, 13,0 °, målt den 10. i Tumbøl, og den absolut laveste, ÷ 7,1 °, aflæstes den 8. og 18. i Fruerhøj plantage (Ringkøbing amt). Frostdagenes antal blev for hele landet 7, normalt 10. Jylland havde 9,2, Øerne 3,5 og Bornholm 1,1.

Uroligt vejr af større udbredelse forekom kun den 19.—20.

Nedbøren var som nævnt væsentligt over normalen og faldt nogenlunde jævnt fordelt over de 2 halvdøgn. Af landsdelene fik Jylland og Bornholm mest med henholdsvis 89,5 og 88,3 mm, medens Øerne fik 68,3 mm. Hjørring amt lå højest med 113,1 mm og Langeland lavest med 51,9 mm. 43 pct. af nedbøren faldt i 3. tidøgn.

Nedbørdagenes antal blev 18 mod normalt 14, varierende fra 22 på Bornholm til 12 på Langeland. De nordjydske amter havde 21 nedbørdage. Kun den 19. var næsten regnfri landet over. Størst nedbør i et døgn målt den 24. ved Fornæs, der

Nedbørens afvigelse fra normalen.

	Nedbør mm	Normal 40 år	Afv. i pct. af normalen
Hjørring amt	113	55	+ 105
Thisted »	101	66	+ 53
Aalborg »	92	53	+ 74
Viborg »	86	56	+ 54
Randers »	87	51	+ 71
Aarhus »	98	59	+ 66
Vejle »	81	61	+ 33
Ringkøbing »	92	67	+ 37
Ribe »	84	65	+ 29
Sønderjylland	72	60	+ 20
Odense amt	63	51	+ 24
Svendborg »	74	52	+ 42
Langeland	52	45	+ 16
Samsø	68	46	+ 48
Holbæk amt	61	43	+ 42
Sorø »	68	43	+ 58
Frederiksborg »	84	46	+ 83
Københavns »	80	46	+ 74
Præstø »	66	46	+ 44
Maribo »	62	45	+ 38
Bornholm	88	53	+ 66

fik 59,9 mm. For måneden som helhed fik Keldsnor mindst: 37,5 mm, Sindal mest: 138 mm.

Nedbøren faldt næsten udelukkende som regn. Dog konstateredes hagl ved adskillige stationer flere gange, og omkring $\frac{1}{3}$ af nedbørstationerne havde på et eller andet tidspunkt lettere snefald.

Tåge forekom gennemsnitlig 6 dage, hvad der er normalt. Den var hyppigst over Fyn-Jylland.

Torden hørtes på ialt 4 dage, normalt 5, fortrinsvis over Østjylland og Kattegat den 9., på Bornholm den 15. og i Vestjylland den 17.

Soltimernes antal blev for Jylland-Øerne kun 36, normalt 49. Mindst var det ved Aarslev med 30 og størst ved Tystofte og Lyngby, der begge havde 49.

Mindre meddelelser.

Ensilagens kvalitet undersøges på ca. 25 000 ejendomme.

Det landsomfattende arbejde, som De danske Mejeriforeningers Fællesorganisation i samarbejde med De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende danske Husmandsforeninger og Statens Forsøgsvirksomhed har taget op for at undersøge og forbedre ensilagens kvalitet, har vundet god tilslutning.

Når man inden for mejeribrug har anset dette arbejde for betydningsfuldt, skyldes det bl. a. den indflydelse, som ensilagens kvalitet har på mejeriprodukterne. Med den store udbredelse, som ensileringen har fået navnlig i de sidste år, er fremstillingen af god ensilage derfor blevet et spørgsmål af overordentlig stor betydning ikke mindst for osteproduktion.

Arbejdet for at forbedre ensilagen er tilrettelagt på den måde, at der inden for de interesserede mejerikredse i løbet af oktober måned har været afholdt ensileringskursus, og der udtages nu prøver af den fremstillede ensilage. Prøverne bliver indsendt til laboratorieundersøgelse, hvorefter hver af de deltagende mejerier får tilsendt det samlede resultat af undersøgelsen samt blanketter, hvorpå mejeriet kan give de enkelte leverandører meddelelse om resultatet. Mælkeproducenterne får på den måde en orientering om, hvorvidt ensileringen er udført rigtigt, og på mejeriet bliver man i stand til

at træffe de fornødne forholdsregler over for mælk, der leveres fra ejendomme, hvor ensilagen er mislykket eller mindre god. Hidtil har dette betydningsfulde arbejde vundet tilslutning fra ca. 650 mejerier, og der skal inden for disse mejerikredse udtages ca. 31 000 ensilageprøver på ca. 23 000 ejendomme. Når samtlige prøver fra hele landet er analyserede, vil materialet blive underkastet en samlet bearbejdelse og offentliggjort. Sideløbende med dette undersøgelses- og vejledningsarbejde vil der desuden landet over blive gennemført ambulante undersøgelser vedrørende ensileringsstabets størrelse under praktiske forhold.

Inden for de tre landsdele har deltagelsen været størst på Fyn, hvor så godt som alle mejerikredse er med, mens tilslutningen i Jylland og på de østlige øer hidtil har været noget mindre. Det må såvel i mejeribrugets som i hele landbrugets interesse anbefales, at så mange som muligt deltager i dette arbejde, som er betydningsfuldt både i økonomisk og kvalitetsmæssig henseende.

Lauritz Andersens Fond.

Ansøgninger om at komme i betragtning ved den i begyndelsen af juli måned 1951 stedfindende halvårlige uddeling af fondets midler til fremme af dansk industri og handel må være indsendt til fondets kontor senest den 1. marts 1951 (for ansøgere bosiddende uden for Europa senest 1. april). Ansøgningerne må indeholde oplysninger om eventuel fra anden side modtaget eller søgt støtte. *Ansøgningsskemaer anvendes ikke.*

Ansøgninger om støtte til danske velgørende foreninger i ind- og udland modtages *ikke* til behandling ved den forestående uddeling, men vil blive indkaldt pr. 1. september ved annonce i dagspressen den 1. juli.

Nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til fondets kontor, Industribygningen, Vesterbrogade 1, København V. Tlf. Palæ 3890 (kontortid mandag, onsdag og fredag 10—13).

Landvæsensuddannelse.

Til 1. maj antages elever til en 3-årig landmandsuddannelse på bønderbrug og/eller på større gårde samt til arbejdslederuddannelsen. Uddannelsen på bønderbrug foregår i visse egne af landet i samarbejde med landbo- og husmandsforeningerne samt foreningerne af unge landmænd.

Nærmere oplysninger om uddannelsen samt fortegnelse over læresteder fås fra Landhusholdningsselskabet, Rolighedsvej 26, København V.

Foredrag i Landhusholdningsselskabet.

I februar - marts vil der blive afholdt 3 foredragsmøder i selskabets mødesal, Prinsens Palæ, Frederiksholms Kanal 12 (Nationalmuseet), Kbhvn.

Torsdag den 15. februar kl. 15:

Direktør, civilingeniør H. HØEG

Dansk Brandværens-Komite

om

**Forebyggende foranstaltninger mod brandfare i
landbrugsbygninger**

I tilslutning til foredraget forevisning af filmen:

Brandfaren i landbruget

ved konsulent Fr. Mehlsen

Torsdag den 22. februar kl. 15:

Veterinærinspektør AAGE SUURBALLE

om

**Den systematiske bekæmpelse af smitsom
kastning**

Onsdag den 7. marts kl. 15:

Forstander JOHS. RIDDER

om

**Arbejds- og mekaniseringsproblemer
i dansk landbrug**

Landhusholdningsselskabets fodermesteruddannelse.

Til 1. maj antages elever til den af Landhusholdningsselskabet iværksatte uddannelse af fodermestre. Uddannelsen har til formål at give de elever, der antages, en grundig praktisk og teoretisk oplæring i kvægets fodring, røgt og pleje, med særligt henblik på en forberedelse til selvstændige stillinger som kvægbrugsledere eller fodermestre ved større eller mindre besætninger.

Nærmere oplysninger om uddannelsen, reglerne for denne samt lærestedsfortegnelse fås fra Landhusholdningsselskabet, Rolighedsvej 26, København V.

Landbrugstællingens oplysninger om ensilagebeholdere 1950.

Ved den årlige landbrugstælling i juli måned blev der indhentet oplysninger om antallet af ensilagebeholdere. Af opgørelsen fremgår det, at der i 1950 var ca. 47 300 landbrugsejendomme, som var forsynet med ensilagebeholdere. Det er ca. 12 120 ejendomme flere end i 1949, en stigning på ca. 34 pct.

Af ejendommene med ensilagebeholdere var der ca. 3 900, der tillige havde jordkuler til ensilage, og herudover fandtes yderligere ca. 27 600 ejendomme med jordkuler som eneste ensileringsmulighed. Antallet af ejendomme med egentlige ensilagebeholdere udgjorde altså endnu i 1950 kun ca. 23 pct. af samtlige. Den procentiske fordeling var: Fyn 30 pct., Jylland 24 pct., Sjælland 18 pct., Lolland-Falster 14 pct. og Bornholm 9 pct.

Ved tællingen søgtes endvidere oplysning om beholdernes antal, opførelsesmateriale og rumfang samt om de var opført som grubesiloer, høje eller halvhøje siloer. Kun for de 44 100 ejendomme eller ca. 93 pct. af alle ejendomme med ensilagebeholdere er disse spørgsmål besvaret.

På disse 44 100 ejendomme fandtes der ca. 72 200 ensilagebeholdere, d. v. s. 1,6 i gennemsnit pr. ejendom, og ca. 20 pct. af dem var opført af træ. Hyppigst forekommer træ-beholdere på Sjælland og i Østjylland.

Grubesiloerne dominerer i antal. Kun ca. 8 600 eller 12 pct. af samtlige siloer var halvhøje eller høje tårnsiloer. Forholdsvis størst udbredelse har tårnsiloerne i det nordlige Jylland med ca. 16 pct., mindst i det sydlige Jylland (7 pct.).

Fra 1949 til 1950 forøgedes beholdernes antal med ca. 18 000 eller 33 pct. Heraf var de 16 300 grubesiloer. Det er interessant at bemærke, at gennemsnitsrumfanget pr. beholder er steget fra 19,9 m³ i 1949 til 22,4 m³ i 1950. Det samlede rumfang af ensilagebeholdere skulle i 1950 have været ca. 1 620 000 m³ eller ca. 543 000 m³ større

end året før, en stigning på ikke mindre end 50 pct., men der er altså stadig langt igen, inden behovet for siloer kan siges at være blot nogenlunde dækket.

Produktion, hjemmesalg og eksport af smør i 1950.

Mejeribrugets Smørekseportudvalg har foretaget en foreløbig opgørelse over produktionen af smør i 1950. Det fremgår heraf, at den samlede smørproduktion er steget fra 155,9 mill. kg i 1949 til 179,1 mill. kg i 1950 eller med 14,9 %. Hjemmesalget af smør steg fra 17,6 mill. kg i 1949 til 20,6 mill. kg i det forløbne år, hvilket svarer til en stigning på 17,0 %.

Endvidere meddeler Smørekseportudvalget, at en endelig opgørelse over den samlede smørekseport i året 1950 viser en stigning i forhold til det foregående år på 15,0 %, nemlig fra 138,0 mill. kg i 1949 til 158,8 mill. kg i 1950. Med hensyn til eksportens fordeling på de forskellige lande har Storbritannien været langt den største aftager, idet 82 % af det samlede eksportkvantum er leveret til dette land. De to næststørste aftagere var Vesttyskland og Frankrig, som aftog henholdsvis 5,5 % og 3,5 %. Resten er eksporteret til forskellige, hovedsagelig europæiske lande samt til de amerikanske tropper i Tyskland, der i det forløbne år har aftaget 1,4 mill. kg smør.

Udkomne bøger.

Statens Byggeforskningsinstitut. Årsberetning nr. 3. Årsberetning for finansåret 1949—50. 64 sider. (Kbhvn. 1950).

Melding om verksemda til Det kgl. Selskap for Norges Vel i tida 1. juli 1949—30. juni 1950. 73 sider. (Oslo 1950).

Statens Redskabsprøver. 103. beretning. Prøver med landbrugsvognz. En orienterende forundersøgelse. 90 sider. (Kbhvn. 1950).

Statens Redskabsprøver. 104. beretning. Prøve med havebrugstraktorer m. m. 1946—49. Afgivet af dommerudvalget ved Knud Hansen. 114 sider. (Kbhvn. 1950).

Ukrudt. Af H. Ingvard Petersen. Udgivet af Det danske Gødningskompagni A/S. 62 sider, heraf 24 farvetavler. (Kbhvn. 1950).

249. beretning fra Forsøgslaboratoriet. Forsøg over avlstyses fodring og brug. Ved Ed. Sørensen og K. Hansen. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. 45 sider. (Kbhvn. 1950).

250. *beretning fra Forsøgslaboratoriet. Fordøjelighedsforsøg med lucerne, lucernegrønmelet og lucernehømelet.* Af V. Steenberg og J. E. Winther. Udgivet af Statens Husdyrbrugsudvalg. Med engelsk resumé. 121 sider. (Kbhvn. 1950).

24. *beretning fra Statens Foderstofkontrol.* Kontrollens virksomhed i tiden 1. september 1949 til 31. august 1950. Ved J. Gredsted Andersen og Harald M. Petersen. 175 sider. (Kbhvn. 1950).

Stambog over Heste af belgisk Race, Bind XVI 1950. Hingste Nr. 1272—1410. Hopper Nr. 8121—9105. Udarbejdet af Holger Hansen, Landskonsulent. Udgivet af De samv. danske Landboforeningers Udvalg for Stambogsføring for Heste af belgisk Race. 143 + 248 sider. Ill. (Odense 1950).

Stambog (Register) over Heste af Frederiksborg- og Oldenborg-Race. XX. Frederiksborg-Race, Hingste Nr. 485—505. Hopper Nr. 5207—5497. Oldenborg-Race, Hingste Nr. 305—336. Hopper Nr. 3124—3433. Ved Alf. L. Søndergaard, Statskonsulent. Udgivet af De samv. danske Landbo- og Husmandsforeningers Udvalg for Stambogsføring for Heste af Frederiksborg- og Oldenborg-Race. 52 + 202 sider. (Slagelse 1950).

Stambog over Kvæg af sortbroget dansk Malkerace. Bind LIX. Register-Stambog 24. Tyre Nr. 5886—6008. Elite-Stambog 21. Køer Nr. 4162—4242. Udarbejdet af Nic. Bonde, Konsulent. Udgivet af De samv. danske Landbo- og Husmandsforeningers Stambogsudvalg for Kvæg af sortbroget dansk Malkerace. Ialt 338 sider. (Aarhus 1950).

Den danske Andelsbank 1914—25. Andelsbanken 1925—1950. Jubilæumsskrift af A. Axelsen Drejer og Svend Thorsen. 348 sider. Ill. (Kbhvn. 1950).

Beretning om Den danske Provinshandelsstands 7. landsmøde. Udsendt af Provinshandelskammeret. 66 sider. (Kbhvn. 1950).

Dansk Tidsskrift-Index. Systematisk fortegnelse over indholdet af ca. 300 danske og en del andre nordiske tidsskrifter. Udgivet af Statens Bibliotekstilsyn. Femogtredivte årgang. 1949. 502 sider. (Kbhvn. 1950).

Statens Redskabsprøver, 105. beretning. Årsberetning 1948—49. Enkelt- og nyhedsprøver. Afgivet af dommerudvalget ved Knud Hansen. 90 sider. (Kbhvn. 1950).

Landbrugets prisforhold i december måned 1950.

(Ved Det landøkonomiske Driftsbureau).

Tabel 1. Priser i kr. pr. 100 kg.

	1949			1950		
	Hele året	Novbr. måned	Decbr. måned	Hele året	Novbr. måned	Decbr. måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk, ab mejeri (inkl. tillæg)	37,36	37,37	37,37	34,60	35,24	35,24
Smør	625	600	600	572	550	550
Ost, 20 pct.	223	215	216	219	237	—
Æg	315	350	336	297	380	366
Slagterisvin, sl. v.	407	400	400	391	396	396
Slagtekøer, Kbh., 1. kl., lev. v. ¹⁾	142	145	155	169	172	169
Stude og kvier, Esbjerg, 1. kl., lev. v. ¹⁾	144	157	175	199	209	209
Smågrise, Køge, kr. pr. stk. ...	109	83	76	87	72	69
Kælvekøer, Odense, 1. kl., kr. pr. stk. ²⁾	1013	1069	1185	1224	1263	1340
Unge heste, Odense, kr. pr. stk.	1665	1600	1500	1447	1400	1400
Hvede ³⁾	40,91	50,00	54,50	55,28	58,19	60,60
Rug ³⁾	38,46	42,31	46,30	46,55	50,63	56,90
Byg ³⁾	35,94	49,25	52,90	51,72	53,94	55,25
Havre ³⁾	33,87	44,66	47,30	44,20	48,44	51,85
Hø	19,64	13,75	17,00	20,05	20,25	21,00
Kartofler, sælgers st., Sjælland	13,29	16,25	17,50	20,43	18,25	19,50
Runkelroefrø	194	170	160	133	135	135
Kålroefrø	132	110	115	138	155	140
Hålsildig rødkløverfrø	676	595	560	573	690	680
Hvidkløverfrø	1040	950	925	943	1040	1050
Hundegræsfrø	384	415	450	437	423	420
Alm. rajgræsfrø (tidlige stammer)	186	203	210	183	180	185
Ital. rajgræsfrø	143	155	176	174	178	178
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	46,92	44,50	44,50	55,86	57,50	57,50
Solsikkekager	46,75	44,50	44,50	55,41	56,50	56,50
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	24,60	—	24,60	25,39	—	24,80
18 pct. superfosfat	13,54	13,15	14,30	14,27	14,25	14,40
40 pct. kaligødning	26,06	26,10	26,30	27,21	23,70	23,95

1) Siden 21. november 1949 gælder noteringen alene kreaturer til eksport.

2) Bestået tuberkulinprøven.

3) For korn af høst 1948: Afleveringsprisen plus tillæg for fuld aflevering. For hvede af høst 1949: Kr. 4,00 pr. 100 kg plus ret til et tilsvarende kvantum byg eller majs. For hvede af høst 1950: Afleveringspris. For de andre kornarter af høst 1949 og 1950 er tallene købernoteringer på Københavns børs.

Tabel 2. Prisindeks. (Femåret 1909/14 = 100).

	1949			1950		
	Hele året	Novbr. måned	Decbr. måned	Hele året	Novbr. måned	Decbr. måned
Landbrugsprodukter:						
Sødmælk	356	356	356	330	336	336
Smør	299	287	287	274	263	263
Ost, 20 pct.	391	377	379	384	416	—
Æg	267	297	285	252	322	310
Slagterisvin	420	412	412	403	408	408
Slagtekøer (København)	245	250	267	291	297	291
Stude og kvier (Esbjerg)	236	257	287	326	343	343
Unge heste (Odense)	226	217	204	196	190	190
Hvede	296	362	394	400	421	438
Rug	322	355	388	390	424	477
Byg	279	382	411	402	419	429
Havre	281	370	392	367	402	403
Hø	286	200	247	292	295	306
Kartofler	354	433	467	545	487	520
Landbrugsprodukter ialt	323	325	327	320	327	327
Foderstoffer:						
Bomuldsfrøkager	320	303	303	381	392	392
Solsikkekager	363	345	345	430	439	439
Kunstgødning:						
Kalksalpeter	127	—	127	132	—	128
18 pct. superfosfat	229	222	242	241	241	243
40 pct. kaligødning	219	219	221	228	199	201
Kunstgødning ialt	190	189	195	202	198	197
Udsæd (markfrø)	365	365	365	360	360	360